

**Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er]
euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam
s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam]
s[ecundu]m Curia[m]**

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

Casus. xxij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70429)

non cognouit negotiationē. Solu. Dicit
serius Tho. q. ista intelligunt de his qui
ibi ponunt finem Licetū igit est in aliq̄
casib; mercari.

Conclusio Prima. Licet carius re ven
dere q̄ sit empta fm Archie. quādo emit
in magna q̄ntitate. z vendit ad minutū.
quia tales laborant discurrēdo: erigen
do: reuēdendo: scribendo zc. Et dign^{us} est
operariū mercede sua. xj. q. ij. Quisq̄.
et Lu. x.

Secunda. Et secundo fm Petrum de
Ancha. z sanctū Tho. si res mutetur i se:
vt equus factus formosior. Et tertio fm
eosdem: si mutet p̄ciū ratione tēporis. Et
quarto fm eosdem: si mutetur p̄ciū ra
tione loci. Et quinto fm sanctum Tho.
ratione periculi z laboris in transferendo
vel faciēdo fieri aliquid. sed hoc reductis
ad p̄dicta.

Tertia. Non apparet clare fm Archie.
q̄ sit iustū vt aliquis emat rem intentioe
statim reuēdendū rem mutata in eodē
loco z tempore. Imo dicit Rader. vij. p̄ce
pro. ca. vlt. q. talis esset a republica exter
minandus. quia nocet vtriq; eorum q̄ vel
lent iconomice cōmutare. Et vt mibi vi
derur ista sunt vera de emente tali inten
tione. secus si q̄s emat vt rem alias reuē
dat tanq̄ retraglator: z statim occurrit s̄
bi ad vendendū. Iste em iam fecit partē
sui laboris: ratione cuius dictum est q̄ li
cet et lucrari.

Quarta. Talis qui non emit vt statim
vendat. z tamen statim vendit: potest vē
dere z emere iusto p̄cio: et tamen lucra
ri. quia iustum p̄cium non cōsistit in in
diuisibili.

Quinta. Omnia p̄dicta intelliguntur
concurrentib; conditionib; requisitis ad il
las cōmutatiōes esse licitas: que. s̄. sūt vt
vtraq; pars sit libera: nō coacta: et q̄ res
sit vendibilis: z q̄ sint sine fraude in sub
stantia vel q̄ntitate vel q̄litate rei: z q̄ cō
mutantes habitualiter velint nulli intū
ste nocere: et q̄ p̄cium rei sit equale: z q̄
finis sit honestus quo ad mercatoriā cō
murationem.

Ca. sus. xxij.

Veritur vigesimosecū
do: Supposito q̄ vsura sit pec
catum: q̄re sit p̄ctm: Ad qd̄ res

sp̄doe q̄ sicut docet experientia z de seruis
Tho. ij. q. lxxvij. et. ij. q. d. q. vj. ar. ij.
Res sunt in duplici differētia. Nam qdā
sunt q̄ suo vsu p̄prio totaliter p̄sumuntur
vt nihil eoz remaneat in seip̄s: vt panis
et vinū. vlt. q̄ ad vtentē: vt pecunia. Quē
dam p̄o non p̄sumunt totalit: vt dom^{us} et
equus. Et in p̄mis qd̄dem cuiusq; cōcedit
rei vsus: cōcedit etiam rei substantia et in
illum transferit dñum rei: non autē i alijs.
Unde ridiculū est dicere: accommoda mihi
panē istū donec eo vtar. nō sic autē de eq̄.
Sicut igit patet ex s. Tho. ij. q. vbi sup̄.
vsura sumit generalit: et est p̄ciū qd̄ soluit
p̄ vsu rei. et specialiter vt est peccatū. et sic
vsura est p̄ciū quod soluit p̄ vsu rei q̄ vsu
p̄prio ex toto p̄sumit Et notat̄ d̄: p̄ciū.
q̄ qd̄ sumit p̄ interesse damni emergētis:
vel qd̄ grat^{us} offerit: nō est vsura. q̄ nec p̄
cium vsus: Et ad h̄ deductur diffinitio
Ray. cui cōcordat Innocē. extra eodē. c.
graui. scz. Usura est lucrū ex mutuo pa
cto debitū vt exactū. P̄o. ex mutuo. p̄
p̄cie em̄ illud solū d̄ mutū qd̄ nō p̄t cō
cedi alteri ad vsuz sine trāslatiōe dominij.
q̄ fm etymologia vocabuli mutū d̄ ex
meo tuū. q̄. s̄. qd̄ est meū fit tuū trāslato
dñio. insti. q. mo. recōtra. ob. s̄. mutui. cū
alijs cōcor. Large tñ sumit aliqñ mutū
p̄ concessio. et sic aliqñ licet inde lucrari: vt
qñ p̄cedit liber vel equ^{us}. Et ad idē redit
diffinitio Godoff. dicētis. Est oē lucram
forti accedens in q̄ntitate p̄cedēte vel pacto.
et intellige intentione p̄ncipali. Est igitur
vsura p̄ctm nō solum fm p̄m: sed etiam
fm septurā vtriusq; testamenti: ita q̄ asse
rens p̄trariū p̄tinaciter est heretic^{us}: vt in
cle. ex graui. Et ratio est fm s. Tho. ij. q.
vbi s̄. q̄ in his q̄ vsu p̄sumunt in q̄b; con
sistit vsura: non p̄t seozū concedi vsus a
re. sed cuiuscunq; cōcedit vsus: cōcedit sub
stantia rei p̄ dñum. Igit̄ si q̄s vellet seozū
sum vēdere vinū z vsu vini: aut vēdit qd̄
non est: aut idē vendit bis. et simili mō
iniusticiā cōmittit. q̄ vult ibi p̄ mutuo fi
eri duas recōp̄satiōes. scz. capitalis: z vsus
rei. P̄t etiā dici q̄ rō hui^{us} est. q̄ vēditur

De questiōibus impertinētibus

vsus rei aliene. t. rei cuius dñum iam nō est penes vendentē. et redit in idē cū port rōne. Sed p̄tra: videt q̄ nō sit peccm. q̄a d̄: Deut. xxij. Nō feneraberis fratri tuo: sed alieno. imo p̄mittit in p̄m̄iū: et vsusdem xxvij. Feneraberis gentib; mltis: et ipse a ne. et c. Sol. Fenerari alieno nō fuit iudeis p̄cessum q̄si liceret: fm̄ s. Tho. Sed p̄ri missum ad vitandū malū malit̄ne. s. acci/ perēt vsuras a fratrib; suis p̄t̄ avariciāz cui erant dediti. Cū p̄o d̄: feneraberis et sumis fenerari p̄ mutuari: q̄d ē signū ab/ undantie q̄ iudeis p̄mittebatur. Multa alia argumenta habes. ij. ij. vbi s. Lōclu/ siones elice.

Prima. Usura nunq̄ fuit licita: sed ē contra legē naturalem: moysaica: euange licam: et canonicam. et dicere oppositū est hereticum.

Secunda. Omne lucrum accrescēs ex mutuo interueniete pacto vel intentione p̄ncipali: est vsura.

Tertia. Lucrū accrescēs mutuo ex be/ nivolentia gratis dantis etiāsi interuenit intentio secundaria: nō est vsura.

Quarta. Lucrū accrescēs ex vsura p̄n/ cipali argētū mutuatū nō monetari: nō est vsura. nec similē si argētū sit monetatūz s; tñ signatū: ita. s. q̄ idē nūero sit restitue dū. qz tale argētū vsu nō cōsumit.

Quinta. Qui mutuauit pacto vel p̄nci/ pali intētiōe vt q̄s irer ad suā apothecam est vsurarius. et tenet restituere nō illi cui mutuauit fm̄ Joan. de lig. et Joan. cald. sed paup̄ib; tantū quantū extimat ille cō cursus ad apothecam.

Sexta. Qui mutuat granū vel vt reci/ piat nouū: p̄ncipali intēdens illā melio/ rationē: est vsurarius: fm̄ Ray. Boffre. et Hostien. Secus si facit ne suū pereat: et alteri faciat grām.

Septima. Dñs mutuās rustico vt co/ lat suam possessionē: est vsurari: si ratioē mutui vult sibi d̄ aliq̄ respōderi: nō aliter fm̄ Grego. de Ari. et Laurē. de ridol. q̄a redimit ius suum.

Octaua. Qui mutuat vt sibi remutuet cessante pacto: nō peccat fm̄ aliq̄s.

Casus. xxij.

Verit̄ vigesimotertio:

vrū vsurari? teneat restituere

q̄d addit ex lucro vsurario:

Ad hoc r̄ndet s. Tho. ij. ij. q. lxxvij. et q̄ q̄d. q. vij. ar. ij. dices. In his q̄ vsus est p̄sumptio: nō tenet hō nisi de eo q̄d accē/ pit. qz fruct? hāz rez non dependet ex eis sed ex industria hūana: nisi dñs illius rei fuerit dānificat? qz tenet et ei recōp̄sare

q̄d amisit de bonis suis. Item fm̄ aliq̄s qz si iste tenet reddere lucrū pecunie vsu/ rarie: ille cui mutuauerat possit recipere lu/ crū ex sua pecunia. et sic vsura esset p̄ctm̄.

Cū sc̄to Tho. ē Rich. Pe. d̄ pal. et Joā. quō. et Joā. cald. et Ray. et Guil. et Pisa. Alij tñ aliter tenet. Si aut sit res q̄ vsu si

p̄sumit: tenet etiā de fructib; fm̄ oēs. q̄a fruct? sunt ipsi? rei: et ipa res ē in dño spo/ liati. S; d̄. videt q̄ totū teneat restituere etiā in ill. Primo Nā si radix sana/ et ra/ mi: Rom. xj. ē eadē rōne si radix infecta/ et ra/ mi. Sed radix hui? lucri fuit infecta: qz

vsura. et oē adq̄sitū ex ea. Sol. Non est sile de radice et pecunia illa. qz radix nō so/ lum h; rōnem materie vt pecunia q̄ ē ma/ teria solū: sed etiā aliq̄liter cause effectiue

inq̄ntū mistrat nutrimentū: fm̄ sc̄m Tho. Sc̄do. Nā in c. cū tu. extra de vsur. posses/ siones empte ex pecunia vsuraria mādan/ tur vendi: et p̄cia restitui. Ergo eadē rōne

et oē ex tali pecunia adq̄sitū. Solu. Non mandant possessiones restitui. qz forte pl? valebant q̄ vsure extorte. sed ipa p̄cia: q̄a sc; possessiones erant q̄dē obligate spolia/ tis. sed n̄ erāt sue: sed vsurarioz. Tertio.

Nō habet vsurari? mai? ius in re empta ex pecunia vsuraria q̄ in ipa pecunia quā reddere tenet. et tenet reddere re emptaz.

Sol. Imo plus iur; habet in illa re empta qz debet ei p̄pter pecuniā sicut p̄pter causā instrumentale. sed p̄pter suam industria

sicut p̄pter cām p̄ncipalem.

Conclusio Prima hec est. Qui p̄ vsu/ ram aliq̄d lucrat? est: cuius vsus est ipa consumptio: non tenet de fructib;

Secunda. Secus si sit res cuius vsus sit distinctus a re.

Tertia. Tenet tñ vsurarius spoliato d̄ omni interesse damni emergent; : q̄d sit de damno lucri cessant;.

27